

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Jncipit solemne opus expositionis Euangeliorum
dominicalium tocius anni reuerendi magistri Alberti de
Padua ordinis frat[rum] heremitaru[m] sancti Augustini**

Albertus <de Padua>

Vlme, 1480

[Prima pars]

urn:nbn:de:hbz:466:1-30888

Dñica in quinſeſagesima Sermo xxviii.

Sumpſit ihs duodecim diſcipuloſ ſuos ſecreto ⁊ ait
 illiſ: Ecce aſcendimus hieroſolimā ⁊c. Luc. 18. Nu-
 merus quinquageſimus remiſſionē ſignificat. vnde an-
 tiquiſ quinquageſimus annuſ erat remiſſionis in q̄
 omniſ poſſeſſio reuertebat ad priſtinuſ poſſeſſoreſ ⁊ ſeruituti
 mancipatuſ in ipſo anno egrediebāt liber. vnde ps. Miſerere
 mei deus. impetrat remiſſionē peccatoꝝ. ideo quinquageſimo lo-
 co connumerat inter alioſ pſalmoſ. q̄ vero omniſ peccatoꝝ
 remiſſio ⁊ relaxatio huiuſmodi facta eſt p̄ mortē xp̄i ⁊ reſurrectio-
 nem. ideo in hodierna dominica quinquageſime legit euangeliū
 in quo agit de miſterio nre redemptioſ ⁊ illuminatioſ hūani
 generiſ. Duo igit tangunt in euangelio. Primuſ eſt noſtre re-
 demptioniſ miſteriuſ predicatuſ. Scdm eſt hūane illuminatioſ
 beneficiū impetratū ibi: factuſ eſt autē cū appropinquaret
 Circa primū tria fact. pō enim ponit denūtiatio futuroꝝ: Aſſū-
 pſit ihs duodecim diſcipuloſ ſuoſ: Reuertebat xp̄uſ de galilea
 ⁊ veniebat hieroſolimā vt pateret. nec voluit diſcipuloſ poſt
 ſe derelinquere ſed aſſūpſit eoſ ſecū. Nota q̄ xp̄uſ pluriſ pre-
 dixit ap̄liſ paſſionē ſuā ⁊ mortē. 1. Mat. 16. Vbi poſtq̄
 petruſ conſeſſuſ fuit eū eſſe filiuſ dei exinde cepit ipſe oſtendē
 diſcipuliſ q̄ debebat pati hieroſolimiſ ⁊ mori atq̄ reſurgere.
 Itē ſeōdo hoc predixit eiſdem Mat. 12. Itē tercio pdixit hoc
 in p̄ſenti euangelio. Itē q̄rto hoc predixit Mat. 26. ſcitiſ quia
 poſt biduū paſca fiet ⁊ filiuſ hoīſ tradetur vt crucifigat. Hoc
 aut illiſ ſepe predixit p̄pter quōſ. Primo quidē ut colloquendo
 cū cariſſimiſ ſibi amicuſ de morte futura reuelaret illiſ ſecretuſ
 montiſ ſue. Proū. 25. Cauſaſ tuā tradā cū amico tuo iugiter
 Scōdo vt mortē xp̄i haberent meditationē ⁊ memoriam. Nam
 hm q̄ dicit Criſ. Omniſ ſaluſ hoīſ in morte xp̄i poſita eſt. Vñ
 facile non debet labi a memoria Tre. 3. Memoria memor ero ⁊
 tabeſcet in me aīa mea. Tercio hm Gre. vt non dubitarent eū
 reſurrectūſ ſicut predixerat. qui etiā ſuā paſſionē ⁊ mortē
 annūciauerat ita q̄ ſic videbant eſſe vera q̄ dixerat de morte.
 ſic non dubitarent reſurrectioniſ veritatē. Quarto hm Jero. vt
 ignominia cruciſ ſociuſ ſuſtinerent. nā tribulatio que ſupuenit
 expectantibꝰ leuior inuenit q̄ ſi repentina veniſſet. Quinto hm
 Thop. vt eſſet teſtiſ q̄ ſcienter ⁊ voluntarie patiebat. mani-
 feſtuſ enim eſt q̄ ille voluntarie patitur. qui p̄noſcit mortē.
 et cū poſſet fugere non tamen fugit. Mat. 13. Qui ſil' aſcendit

Setimo

cum eo de galilea in iherosolimam. qui vsq; nunc sunt testes eius ad plebem. Deinde explicat passionem suam et ait illis primo quatuor ad propinquitatem: Ecce quasi in presenti. et qua voluntarie patitur. Subiungit: ascendimus: sponte scilicet Mar. 10. Erant in via ascendentes in iherosolimam et precedebat illos ihesus et stupebant. quia sic voluntarie preibat ad mortem. quia enim mors est finis omnium terribilium et terror maximus. ideo stupebant discipuli quod sic voluntarie et constanter ascendebat hierosolimam. Item quatuor ad locum: hierosolimam. qui est locus sic typicus. ita et veri sacrificij Luc. 13. non capit. non decet prophetam ire extra iherosolimam. Item quatuor ad plenitudinem passionis: et consumabunt omnia: quia nec iota vnum nec vnus apex preteribit a lege donec omnia fiant. unde accepto aere in cruce clamauit. consumatum est Joh. 19. Item quatuor ad veritatem scripture sua enim passio verificauit ea que prophetarum scripture predixerat. gratia enim et veritas per ihesum christum facta est. Ideo subdit: que scripta sunt per prophetas de filio hominis: quia humanam naturam qua erat filius hominis humanam eam conueniebat sibi pati. Nota quod iam erant implete scripture prophetarum de incarnatione saluatoris. de natiuitate. de predicatione euangelij. de miraculis. solum passionis misterium restabat impleri. quo facto omnes consummate fuerunt scripture. Unde christus in cruce cum accepisset acetum dixit. consumatum est. **B** Secundo sigillatim explicat que ventura sint super eum: Tradet enim gentibus: tanquam extraneus et alienus. ps. Extraneus factus sum fratribus meis et peregrinus filius matris mee. Item et illudetur ac si esset fatuus. Ab di dicit. Dominus viri federis tui illuserit tibi. inuoluerit aduersum te viri pacis tue: et flagellabit tanquam reus. ps. Et sui flagellatus tota die: Et conspuet: tanquam immundus et abominabilis. ps. Posuerunt me abominationem sibi: Et postquam flagellauerit occident eum velut incorrigibiles. Damie. 9. post ebdomadas. 60. duas occidetur christus. dicit beatus Bern. Deu fratres carissimi libertas captiuorum traditur. gloria angelorum illuditur. dominus omnium flagellatur. et speculum sine macula et candor lucis eterne conspuet. vita hominum occiditur: et tertia die resurget: tanquam deus vite et mortis triumphator. Nota quod traditus fuit christus a deo et hominibus valde differenter. nam pater tradidit eum deo pro utilitate. Ro. 8. proprio suo filio non peperat deus. sed pro nobis omnibus tradidit illum propter commodum enim nostrum non neglexit deus mortem filij. Unde dicit Ambrosio in libro de vita beata. Considera affectum paternum quod pietatis est quasi mortuum

filij suscepit periculi quasi orbis hanc dolorem ne tibi paret
 fructus redemptionis. tñ fuit dño studium tue salutis vt ppe
 modum de suo piclaretur. dum te lucraret. Dpposito mō tra
 didit eū iudas scz cupiditate ppry comodi Mat. 26. quid vul
 tis mihi dare et ego vobis eum tradam. Jam traditus fuit be
 nignitate sandi spiritus ad nrām emundationem. Heb. 9. Per
 spiritum sanctum semetipm obtulit immaculatū deo. emunda
 bit conscientia nostram ab operibz mortuis. sed principes sacer
 dotum tradiderunt eum ligatum pontio pilato presidi. non qui
 dem affectu benigno. sed ppter odium & inuidiam Mat. 22. sci
 ebat pilatus qd p inuidiam tradidissent eū. Jam tradidit xps
 semetipsum vt diuinū beneplacitū adimpleret Eph. 5. tradidit
 semetipsum p nobis oblatione & hostiam deo in odorem sua
 uitatis. Vnd Johis. 6. Descendi de celo non vt faciā volunta
 tem meam. h voluntatem eius qui misit me. sed pilatus tradidit
 eum crucifigendū. non ut adimpleret beneplacitum diuine
 voluntatis. h vt satisfaceret puerse voluntati iudeoz. Luc. 23
 Ihesum flagellatū tradidit voluntati eoz C Nota etiaz
 qd sicut freneticus qñqz comprehendit hoīem sapientem et illudie
 libi. sic a freneticis hoībuz illusus est xpus in passione. nam po
 illuserunt eius sapientie fm qd legit Luc. 22. Qm ministri ponti
 ficum illudebant eum & velabant faciem eius patientes dice
 bant. ppheta quis est qui te pussit. Secdo illuserūt eius innocē
 cie & mansuetudini Luc. 23. Spreuit illū herodes cum exeratus
 suo & illisit indutū & veste alba remisit ad pilatū. Tercio illu
 serunt eius regie dignitati. qñ ad modum regis induerunt eū
 purpura. & coronam spineam illi imposuerūt & ceptrum regale
 arundinem viz dederunt in dextra eius. & genuflexo ante eum
 illudebant ei dicentes. Ave rex iudeoz. Quarto illuserunt ei
 veritati et omnipotentie qñ impperabant ei in cruce pendentē. qd
 alios saluasset seipm saluare nō poterat Mat. 22. Principes sa
 cerdotum illudentes cū scribis & senioribz dicebāt. alios saluos
 fecit seipm non potest saluū facere D Item nota qd qua
 drupliciter flagellatus fuit xpus Primo in corde de timore & su
 ga atqz psecutione discipuloz. Eccl. 23. Supposuerunt in cogi
 tatu meo flagella. Jam flagellatus fuit clamoribus & furiosis
 vocibus iudeoz clamantiū. crucifige crucifige eum. Mat. 3. ve
 tibi ciuitas sanguinum non recedit a te vox flagelli & vox impe
 tus rotæ et equi frementis. Item flagellatus fuit duris pussio
 nibz Mat. 26. Colaphis eum ceciderunt. alij autem alapas i
 faciem eius dederunt. Itē flagellatus fuit toto corpore crebris

Sermo

verberibus et ad colūnam ligatus hinc morem legis romanorum
Jo. 19. Tunc apprehendit pilatus ih̄m et flagellauit. Item nota
q̄ illa glorioſa x̄pi facies bis legit̄ fuisse conſpuita. et talibus for-
dibus maculata. Primo in domo principis ſacerdotum a iudeis
ministris pontificū. vt legit̄ Mat. 26. Secundo fuit conſpuita a gen-
tilibus in pretorio pilati. cū iam eſſet mortis iudicatus. vt legit̄
Mat. 27. Et item non circa occaſioneſ x̄pi q̄ occiderunt
iudei furioſi manſuetū Gen. 49. In furore ſuo occiderunt virū
maledictus furor eorū q̄ p̄tinax et indignatio eorū quia dura.
et non quocūq̄ viz occideſt. ſed innocentē et manſuetū. Pla.
53. Sicut ouis ad occaſionem ducet̄ et ſicut agnus corā tordeſte
ſe obmutet. Item occideſt audaces et tmerarij ſubditū. prin-
cipem p̄prium quibus dicit̄ illud. 2. Reg. 1. quare nō timuiſti
mittere manū vt occideres x̄pm dñi. Item occiderunt mali
coloni filium patriſfamilias Mat. 21. Agricole videntes filium eius
dixerunt intra ſe. hic eſt heres venite occidam⁹ eū et habebim⁹
hereditatem eius. Poſt doloroſaſ x̄pi mortis ſequit̄ glorioſa reſur-
rectio x̄pi: quia tertia die reſurget: in qua reſurrectione mirabi-
lis facta eſt cōmutatio glorie p̄ paſſione et morte. nam in paſſio-
ne traditus fuit gentibus ſed ipſi reſurgenti deus pater tradidit
gentes. ps. Poſtula a me. et dabo tibi gentes hereditatem tuam
Item illuſus fuit. ſed ipſe reſurgens iudeos illuſores deluſit. q̄
credebant eū intra ſepulcri cōtineri anguſtias. Proū. 3. Ipſe de-
ducet illuſo. et manſuetis dabit gr̄am. Item flagellatus fuit
ſed ipſe reſurgens flagellū romanoꝝ ſup eos induxit Pla. 28.
Et flagellū mandans cū tranſierit. eritis enim in cōculcatione
quocūq̄ p̄tranſierit tollet vos. Item ſedatus fuit conſpuitioibus
h̄ ipſe velut flos pulcherrim⁹ reſurrexit. ps. Reſurrexit caro mea
Item occuſus fuit. h̄ ipſe immortalis reſurrexit. Ro. 6. x̄pus re-
ſurgens ex mortuis iam non morit̄ mors illi ultra non domina-
bitur. Ecce igitur q̄ admirabilis cōmutatio dextre excelli. quā
ad veſpeꝝ demoratus eſt fletus ſed ad matutinū leticia. vere a
domino factū eſt iſtud et eſt mirabile in oculis noſtris. Tercio
ponitur predictioꝝ verborum latentia: et ipſi duodecim ap̄li ni-
hil horū intellexerunt. nec intellexerunt qd̄ vellet dicere de tra-
ditione nec de illuſione. nec de flagellatione. nec de conſpuitioe
nec de occaſione. nec de reſurrectione: Erat enim verbus iſtud ab-
ſconditum ab eis: diſpenſatione hoc agebat vt iſta predicatio
illis eſſet abſcondita. ne ante t̄pus mortis afficerent meſticia de
morte x̄pi: et non intelligebant que dicebant̄. Et ſc̄ q̄re
pus illis iſta predicabat ſi non intelligebant. Et dicendū q̄

hoc ideo ut tñ viderent xpm pati verborum ipsius recordati ea intelligerent et cognoscerent. quia oia illa futura preuidissz. sicut aliqui sompniam q̄ in vigilia nec recordamur nec intelligim9 sed ex aliquo qd̄ sit in vigilia recordationu sompnij intellectuz apprehendimus. Sed dubiu est vnde hoc attingit q̄ iudei intellexerunt verba saluatoris etiã obscure loquentis de sua passione. quale fuit illud. Ego si exaltatus fuero a terra omnia trahaz ad meipm̄ Joh. 12. hoc verbum mortis etiã obscure intellexerit apli vero loquentem dñm aperte non intelligebant. Ad hoc respōdet glo. di. q̄ iudei cōspant occidere xpm et imaginabantur circa mortem eius. vnde etiã obscura verba mortis eius intelligebant. qz erant asona desiderijs eoz. apli vero ppter tria hec non intelligebant. Primo qz sic eum tenerrime diligebant. q̄ dilectio absol. bebat intellectū verborum mortis eius. sicut Xu. dic̄ de seipso. q̄ tñ diligebat amicu suum q̄ mortis eius ymaginari non poterat. Secdo qz eū credebant eē deū. cui non conuenit mori. Tercdo quia verba mortis eius credebant esse locutiones parabolicas. vñ nō conabant ea intelligere nisi hm q̄ sonabāt.

Secunda pars.

¶ Quando tñ dicit. factum est aut. tangit cuiusdam ce-
ci illuminatio miraculosa. p̄ quā significatur interne
illuminationis beneficiū impetratū. Sed circa hec do-
mini miracula vident̄ dissonare euangeliste q̄tum ad duo. scz
m̄ nūo Math. enim dicit q̄ duo fuerunt illuminati ceci a dño
Magi vero et Luc. vnū solum noiant. Item dissonant q̄tum
ad locū. Lucas enī dicit q̄ hoc factum est cum appinquaret dñs
hierico. Mat. vero et Marcus dicunt hoc factū fuisse illo egre-
diente ciuitatem. Et sic ptz q̄ ista dissonantia facilliter tollitur
fm̄ Aug. de sensu euangelistaz. vt dicatur q̄ dñs in hierico
tres vios illuminauerit. vnū in egressu ciuitatis de quo lucas
loquit̄. Duos vō in egressu ciuitatis quos ambos cōmemorat
Mat. Marcus vero alterum tñ scz barthimeū thimei filium.
Tangant at̄ quicqz circa hec dñi miracula. Primū ē mendicitatis
causa: factū est aut̄ tñ appinquaret hierico: Hierico est ci-
uitas inter galileam et iudeaz. Vnde ascendebat dñs in hierlm̄
quo ibat. vnde ad ipsam ciuitatē declinauit. q̄tenus fm̄ Die.
sanaret in ea multos male habentes: Cecus quidā: Ecce tristis se-
des deo et lumen celi non video: Sedebat secus viā mendicans vē
expediēbat sibi mendicare quia iuxta vulgare dictuz. nulla est
maior paupertas q̄ carere lumine in quo habet̄ verecunda condī